

PRESS-STOPP-NYTT

Såsom framgått i massmedia har Dagens Nyheter ställt ekonomiska medel till förfogande för att bygga en fullskalereplik av båt nr 5 från utgrävningarna vid Helgeandsholmen i Stockholm. En arbetsgrupp med deltagare från Riksantikvarieämbetet, Statens Historiska museum, Sjöhistoriska museet och Stockholms Stadsmuseum samt naturligtvis sponsorn Dagens Nyheter har under en tid studerat förutsättningarna, valt båt och båtbyggare samt påbörjat byggnationen.

Måndagen 25 januari avhölls ett heldagssymposium på Sjöhistoriska med inbjudna gäster Eric McKee från England, Arne Emil Christensen från Oslo och Erik Andersen från Roskilde. Dessutom naturligtvis ett trettiotal övriga delegater från institutioner, museer, föreningar och studeranden.

Efter inledande anföranden av Pär och Agneta Lundström berättade ansvarige utgrävaren Björn Varenius om fartyget såsom det påträffats i "Riksgropen" samt visade, såsom lämplig utgångspunkt för den fortsatta diskussionen, en modell av fartyget i skala 1:10. Av presentationen framgick att många detaljer i framförallt skrovkonstruktion ännu var undersökta eller, vanligare, saknades helt. En stötesten var t ex stäv-arnas form, raka eller svängda, eller om borden var huggna rakt ur stocken eller formade såsom "vindor", dvs man har utnyttjat träets naturliga solvända fiberstruktur i starkt böjda partier såsom bogar och akterparti.

Då undertecknad haft möjligheten att via bandspelare återhöra diskussionerna ett flertal gånger kan jag inte annat än önska Björn Varenius lycka till i sin roll som kunskapsförmedlare till båtbyggaren Börje Andersson i Roslags-Kulla. Säkert får han också ett gott stöd från arbetsgruppen som också arrangerat symposiet, ett i mitt tycke mycket fint initiativ.

Som så vanligt vid positiva arrangemang av denna typ hann man endast med att diskutera en liten del av detta mycket stora projekt. Av naturliga skäl, båtbyggaren vill börja med bordfyllningen, handlade symposiet nästan uteslutande om skeppsbyggnadstekniska detaljer och dess utformning. Den likaledes mycket viktiga, och lika brådskande dokumentationen var det ganska tyst om, trots att några delegater i alla fall försökte föra den på tal. Vi vet ju av mycket goda exempel från både Föreningen Allmogebåtar på västkusten och icke minst från Vikingskibshallen i Roskilde att det faktiskt går att dokumentera ett båtbygge både populärt och korrekt vetenskapligt samtidigt. Vi förlitar oss på att arbetsgruppen löser denna viktiga fråga.

Av utförd undersökning framgick att denna båt nr 5 varit utrustad för både rodd och segel. Sannolikt skall den klassas såsom segelfartyg med roddmöjlighet. Totala längden är över 20 m och max bredd omkring 3,2 meter. Ingen liten roddbåt med andra ord. Sällskapet som ser mycket positivt på detta projekt går i skrivande stund in med ett erbjudande att ställa upp en besättning till fartyget. För även om inget sadas om framtida rodd- och segelförsök kan jag inte tro annat än att både arbetsgrupp och sponsorer gärna vill se ett praktiskt uppföljande av projektet

Erik Enström, Stockholm